

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÁ ZKUŠENOST - o směřování české společnosti mezi lety 68-89

17. listopadu 2008 20:00 hod. Divadlo Husa na provázku

hosté: Pavel Kohout, Michal Horáček, Jiří Voráč

moderátorka: Renata Kalenská

Vážně se dnes nemusíme bát?

Tereza Adámková - studentka JAMU - Rozhlasová a televizní dramaturgie a scénáristika

Devatenácté výročí studentských nepokojů ze 17. listopadu 1989 připomněl v Divadle Husa na provázku diskusní večer z cyklu Úsvit v Čechách. Pavel Kohout, Michal Horáček a Jiří Voráč, korigováni Renatou Kalenskou, reflektovali v přeplněném kongresovém sálu téma Česká zkušenost.

Všichni tři byli ve svých názorech překvapivě optimističtí. Shodli se, že současný stav české demokracie je veskrze uspokojuje, že lidé jsou dnes svobodní v názorech, což je hlavní, a že se běžný občan nemá čeho bát. Nešetřili tedy superlativy a chrlili ze sebe kvanta zaznamenaní hodných myšlenek. Já se ale ptám, má-li něco takového vůbec smysl. Během osmdesátiminutové debaty se všichni letmo otřeli o radar, Kunderu, přetrvávající problematiku KSČ, Havlův dopis Gustavu Husákovi, a další atraktivní diskusní témata, ale to všechno tak nějak bez efektu.

Ono je sice „strašně fáájn“, že je Zelný trh zcela svobodně obestaven „krásnými čistými auty“, jak spokojeně konstatoval Michal Horáček, ale nebylo to sobotní setkání jenom dalším prázdným konstatováním? Hosté se, každý jinou měrou, pokusili obsáhnout dějiny od roku 1968 až po současnost. Je to samozřejmě zhola nemožné na prostoru půldruhé hodiny, ale také je to, zbytečné. O tématech, jimi propíraných, toho bylo vyřčeno již mnoho.

V první půli diskuse se zdálo, že by účastníci mohli směřovat k tomu, co osobně považují za relevantní. Totiž reflexi revoluce z pohledu dneška. To je to, co mě, v roce 1989 narozenou, nejvíce zajímá. Zpětný pohled lidí, kteří samotnou revoluci vybojovali. Víím, že tu nemůže být řeč o boji v pravém smyslu slova. Nástup Gorbačova, a postupné uvolňování poměrů v Sovětském svazu, se šťastně potkal s vyčpělostí tehdejšího československého vedení.

„Ta revoluce se dělala sama, jako by vše bylo předpřipraveno,“ řekl Jiří Voráč. Ano, kupříkladu taková osobní vzpomínka mohla uvést hutnou debatu na téma Česká zkušenost. Zkušenost s přechodem k demokracii a jeho zhodnocení. Místo toho ale uvedla do pohybu rozsáhlý kolos nesouvisejících vzpomínek a postřehů.

Debata mne zklamala překvapivou benevolencí hostů k současným poměrům. Pozvaní říkali, že dnes se prý lidé nebojí, a pokud ano, tak je to problém výlučně jejich vlastní nedospělosti. Po chvíli blahosklonně připustili, že „dnes se lidé bojí o lásku“. Přibyla tak další fráze na závěr. Měli na mysli lásku jako univerzálii nebo tu s velkým L? Ocenila bych méně zjednodušování a snad i méně optimismu. Osobně ve mně dnešní stav politiky vyvolává kromě nedůvěry také jistý druh obav. Bojím se také pasivní společnosti, ve své většině uvyklé automaticky absorbovat veškeré typy zpráv. Možná jsem paranoidní, ale klidu mi nedodají ani ty „krásný autáky“.

Demokracie tkví v tom, že polemiku s vystoupivšími aktéry sametové revoluce napsat mohou. Není to ale moc malý objev? Nebo vážně potřebujeme celých padesát let, abychom se trochu pozorněji rozhlédli okolo a došli k zjištění, že nestačí jenom opěvovat a chválit? Rozhodně jsem od pánů Horáčka, Kohouta a Voráče očekávala podnětnější postřehy. Nejenom přátelské posezení u vína „o věcech vážných i nevážných, ale zásadně nezávažně“.